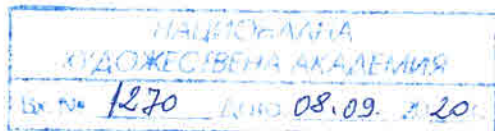

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Десислава Христова Христова-Тошева

НХА, София

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен

доктор в професионално направление 8.2.

„Изкуствознание и изобразителни изкуства”

Автор:

ВАСИЛ НИКОЛОВ КОЛЕВ

Тема:

**СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ГРАФИКА В
ХУДОЖЕСТВЕНИТЕ АКАДЕМИИ В СОФИЯ И ВЕНЕЦИЯ.**

**ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА НА ХХІ ВЕК В АКАДЕМИЧНОТО
ОБРАЗОВАНИЕ**

Научен ръководител:

проф. д.изк.н. Петер Кънчев Цанев

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Представеният дисертационен труд е с обем 108 страници. Структуриран е в три глави, въведение, заключение и 4 страници библиография, съставена от 55 заглавия и източници (36 заглавия и извори на кирилица, 19 на латиница и 1 източник от интернет). Към дисертацията има и две приложения. Приложение А е с 16 стр., съдържа учебните програми с всички изучавани дисциплини на

италиански език на Accademia di Belle Arti di Venezia и съответният им брой кредити. Приложение Б има 70 страници с богат снимков материал, подробно разглеждащ развитието в исторически план на италианската и българската графика до наши дни и представящ графични творби на преподаватели и студенти от двете учебни заведения. Авторефератът (22 стр.) коректно отразява и съответства на представения дисертационен труд.

Представеният от ас. Колев комплект документи е в съответствие с правилника за придобиване на ОНС „Доктор“ в НХА София. Двете публикации от 2018 г. съответстват на темата на дисертацията.

Кратки биографични данни

Ас. Васил Колев е добре познато име сред графичните среди у нас и в чужбина. Участва в множество международни графични изложби и е носител на престижни награди за графика. Има повече от 10 години преподавателски опит (Васил Колев печели конкурс за асистент в Катедра Графика в НХА през 2009 г.) и познава много добре спецификата на разглежданата тема. Като възпитаник на НХА София с бакалавърска и магистърска степен в специалност Графика в НХА и петгодишно обучение по живопис и графика и на Академията за изящни изкуства във Венеция, изборът му на тема е естествен, закономерен и много полезен за Катедра Графика. Както самият докторант отбелязва „Разсъждавайки над темата на моя докторски труд, стигнах до извода, че обстоятелствата и логиката ме водят към анализиране и съпоставка на две реалности, които са се превърнали в неизменна част от моята личностна и творческа същност“.

Познаване на проблема

Както става ясно от биографията на Васил Колев, той е пряк участник в учебните процеси и в двете академии. Това му дава обективна преценка при сравняване на добрите образователни и творчески практики, обект на настоящото изследване. Компетентността му е безспорна като професионална свързаност и личен опит не само като действащ график и преподавател, а и от обмена му по

програмата Еразъм+, както и от организирането на международните графични проекти Corpo ExPosto и Corpo InFormazione.

Актуалност и значимост

Разглежданата тема е много актуална в контекста на глобалното и бързо развиващо се информационно общество. Образователната система в България и в европейската общност, от която сме част, очевидно не съумява да отговори на предизвикателствата и изискванията на съвременния свят за адекватни и навременни промени. Особено потърпевш е светът на изкуството, респективно образованието по изкуствата, чиято мисия е да развива уменията и интереса на младите хора, избрали този път на професионално и лично развитие. Ето защо задълбоченият сравнителен анализ на учебните програми в двете разглеждани академии е научно приложим в нашата катедра както теоретично, така и практически. В съчетание с факта, че за първи път се прави подробен анализ на обучението по графика във Венеция и София, го прави единствен по рода си.

Методология, цели и задачи

Васил Колев използва класическа методология и сравнителен анализ в хода на своята дисертация. В този труд той си поставя 3 изследователски задачи: първата задача – исторически преглед на развитието на изкуството на графиката в България и Италия, както и на академиите във Венеция и София.

Втората разглежда системата и програмата на обучение в двете художествени академии, разкривайки общите и отличителни черти между тях.

Третата задача анализира предизвикателствата пред изкуството на графиката в контекста на съвременното академично образование. и добрите практики на двете академии.

Характеристика и оценка на дисертационния труд

Още в увода докторанта задава параметрите на своя изследователски труд, като ясно структурира и очертава целите, задачите и метода на изследване.

Първата глава „Щрихи към историята на графичното изкуство в България и Венеция“ прави обстоен и увлекателен преглед на историята на графиката във Венеция от появата на Гутенберговата преса през 15 в. – революционно откритие, „.....което се превръща в неизменна част от динамичните процеси в модерна Европа“, тъй като отговаря на нуждата от културен обмен в големи тиражи па време на Ренесанса. Впечатляващата история и значение на печатната графика за Венецианската република (в началото на XVI в. Венеция се превръща в културен център, привличайки издатели, гравьори и художници-графици от цяла Европа) превръща Венецианската академия за изящни изкуства в наследник и носител на достойна традиция в изкуството на графиката.

Този исторически преглед, особено в съпоставка със скромното развитие на графичното изкуство в България, има съществено значение при анализа на съвременното обучение по графика в двете академии. Фактът, че едва след 1896 г. със създаването на Рисувалното училище в България започва да се развива този вид изкуство, дава още по-висока оценка в полза на НХА.

Във втора глава подробно се разглеждат настоящите програми на обучение в двете учебни заведения и са направени анкети с преподаватели и студенти, които коментират предизвикателствата на образователната система, пред които са изправени. Тази част на дисертацията е насочена върху професионалната и образователна дейност на специалност „Графика“ във Венеция и София.

Материалът, събран ин сито, показва сходствата и различията между двете академии. Една от приликите е в стимулиране търсенето на личен графичен почерк, съобразен с индивидуалните заложи и интереси на студентите. Фокусът е насочен към развитие на артистичния потенциал на студентите и поощряването им да се изразяват творчески чрез езика на графиката. Подходът и процесът на обучение са много сходни, от обсъждането на проекта с преподавателя, преминавайки през спецификата на техническите етапи до крайната реализация на графичната творба.

Силно впечатление ми прави и факта, че един от основните критерии за поставяне на оценка в края на учебната година е периодичното обсъждане на различните етапи от създаването на творбите със студентите. В случая то не е насочено само към максималното подпомагане в процеса по извеждане на завършена графична творба, а е една много важна част от процеса на обучение. Друга съществена разлика е, че във Венецианската академия студентите не могат да ползват графичната база без присъствието на преподавател, което от гледна точка на някои по-сложни технологични процеси е плюс, но от гледна точка на насърчаване на студентите към самостоятелност в креативния процес е минус. От преките наблюдения на Васил Колев става ясно, че студентите в НХА са значително по-уверени и сигурни в боравенето с графичните техники.

Трета глава

В тази глава са очертани и някои важни инструменти за осъвременяване на обучението в специалност „Графика“ във Венеция и София. Сред тях безспорно са програмата Еразъм/Еразъм+ и проектите „Corpo Ex/Posto“ (2010-2011) и „Corpo In/Formazione“ (2013-2014), които водят безспорно и до промяната в отношенията между преподавател и студент.

Изключително полезни са и изводите от проведените анкети, оценяващи реформите във висшето образование в Италия, започнала преди повече от 15 години. Мнението на италианските колеги Алберто Балети и проф. Якобо Абис не е положително за тази реформа. Според Алберто Балети „сякаш е загубен тотално хоризонтът, към който би трябвало да е насочена. От качествена промяна по-скоро се е превърнала в рутинна система, създаваща предимно затруднения и дори нанасяща щети, които трудно ще бъдат преодоленни.“ Това ясно показва, че в цяла Европа образованието в сферата на изкуствата е подложено на непрекъснати и донякъде безцелни промени, осъществявани „на парче“, които не допринасят за истинско осъвременяване на учебните програми, каквото е много необходимо.

В заключението на изследователския си труд Васил Колев прави много точен анализ на образователната система в съвременния свят. Неговите изводи

за художествения (в частност графичния живот) в ХХІ в. на „все по-разтворени границии национални комплекси за изостаналост и архаичност, поставящи ни в догонваща позиция“ са ценен и обективен документ за бъдещо проучване.

Научни приноси

Васил Колев посочва 10 научни приноса, които са точно формулирани и изведени, които приемам за коректни. Сред по-важните са направеният исторически преглед на развитието на графичното изкуство във Венеция и България; сравнителен анализ на програмата на обучение в специалност „Графика“ във Венеция и София историята на българската графична школа, която не е написана до този момент. Очертани са коректно и прецизно позитивите и негативите, които дава участието на преподаватели и студенти в програми като Еразъм/Еразъм +.

Публикации

Публикациите към дисертационния труд са две, с което покриват изискванията за този научен труд. Те са:

1. Изучаване на техники на дълбок печат в Художествената академия във Венеция, Италия. – В Сборник с доклади „Международна научна конференция „От сетивното към визуалното – процеси, събития, личности“. Велико Търново, 2018 г. – под печат.

2. Венецианската графична школа – XV-XVIII век. Сборник с научни доклади от научна конференция „Дизайн & приложни изкуства“. София, 2018 г., с. 151–157.

Библиография и приложения

Източниците са посочени коректно, а използваната библиография е впечатляващо богата.

В заключение считам, че дисертационният труд има безспорни научно-приложни резултати и оригинален принос не само за катедра Графика. Ас. Васил Колев притежава задълбочени знания и професионални умения в разглежданата област и дисертацията му отговаря на всички изисквания. След всичко гореизложено убедено предлагам на уважаемото научно жури да му бъде

присъдена научната и образователна степен „Доктор“ по направление в професионално направление 8.2. „Изкуствознание и изобразителни изкуства“.

проф. д-р Десислава Христова-Тошева

5.09.2020